

Calvet: “La Llei de protecció i ordenació del litoral suposa una mirada integral per a una ordenació de la costa basada en la natura”

- En la seva intervenció prèvia a l'aprovació al Parlament de la nova llei, el conseller de Territori i Sostenibilitat ha defensat aquest nou model de governança del litoral, amb més protagonisme per als municipis i més participació ciutadana en la presa de decisions
- S'articula per primer cop un model de gestió integrada del litoral, domini públic inclòs, amb la Generalitat com a administració de referència
- Es creen nous instruments d'ordenació per als 714,4 km del litoral català, que permetran ordenar conjuntament per primer cop l'espai terrestre i marí, i fer front als reptes del canvi climàtic
- Es dota la Generalitat de nous recursos per finançar actuacions de millora de la costa i es posen les bases per la creació del Conservatori del Litoral de Catalunya

El Ple del Parlament ha aprovat avui la Llei de protecció i ordenació del litoral, que suposa per primer cop el desenvolupament legislatiu de la competència exclusiva de la Generalitat en aquesta matèria establerta a l'Estatut d'Autonomia de Catalunya des del 1979.

En la seva intervenció, el conseller de Territori i Sostenibilitat, Damià Calvet, ha defensat que la nova llei **“suposa una mirada holística sobre el litoral, marcada per les Directives europees, i no per una distribució competencial que sovint estava allunyada de la realitat”**.

Ha apuntat que permetrà **“continuar tirant endavant polítiques d'ordenació de territori basades en la natura, perquè hem de ser capaços de deixar a les generacions futures un litoral millor del que hem heretat i contribuir des de Catalunya al gran repte planetari de preservar el territori”**.

Per això, ha insistit que **“posem les bases per a una nova governança del litoral”**, amb aquesta llei que **“esdevindrà una eina de gestió imprescindible”**. També ha destacat que **“donem més protagonisme als municipis i apropem la presa de decisions als ciutadans amb noves eines de participació”**.

La Llei suposa un autèntic pas endavant en relació als instruments existents i permet avançar per primer cop cap a una gestió integrada de tot el litoral català, domini públic inclòs, amb la Generalitat com a administració de referència i un major protagonisme dels ajuntaments.

Es tracta d'una nova regulació que no només garanteix la preservació del domini públic marítim-terrestre, sinó també dels espais més pròxims a la costa, en coherència amb altres documents amb incidència sobre el litoral català que es troben en tramitació, com el Pla director urbanístic de revisió dels sòls no sostenibles del litoral gironí, que té per objecte desclassificar els sòls que no són sostenibles, o el Pla director urbanístic de les activitats de càmping, que té per objecte establir els criteris per a ordenar les noves implantacions d'activitat turística.

Ordenar competències en litoral

Històricament, la distribució de les competències d'ordenació de la costa ha estat molt complexa, atès que hi concorren fins a tres nivells administratius: l'Estat espanyol, la Generalitat i els ajuntaments. Ara, la nova llei dona resposta a la necessitat d'articular nous instruments que ordenin aquest àmbit des d'una òptica integradora per a incrementar la seguretat jurídica dels operadors.

La Llei serveix per desplegar en l'àmbit litoral la Llei 16/2017, de l'1 d'agost, del canvi climàtic, garantint no només la preservació dels espais litorals, sinó

també contribuint a aturar la pèrdua de biodiversitat i afavorint la recuperació dels ecosistemes. Es dona compliment, així, a la declaració d'emergència climàtica, de maig de 2019, que prioritza en les polítiques públiques les opcions amb menor impacte climàtic i major contribució a l'adaptació a les condicions derivades del canvi climàtic. En aquest sentit, es garanteix per primer cop l'efectivitat real de les mesures i recomanacions contingudes en l'Estratègia per a l'adaptació de la costa als efectes del canvi climàtic.

Es tracta d'un objectiu prioritari per abordar els reptes climàtics que constitueixen la principal amenaça del nostre patrimoni litoral, segons constata el Tercer informe sobre el canvi climàtic a Catalunya (2016), que reconeix que l'any 2060 les platges de Catalunya tindran uns 140 quilòmetres de costa molt vulnerables als efectes dels temporals –en comparació amb els 61 quilòmetres del 2016– i que al voltant del 70% de la costa serà vulnerable o molt vulnerable a la inundació.

Els principals objectius de la Llei són:

- **Planificar racionalment les activitats** que es desenvolupen a la costa per conciliar la protecció del medi ambient i del paisatge amb el desenvolupament econòmic, social i cultural.
- **Preservar i recuperar les zones costaneres, els ecosistemes, els paisatges i geomorfologia costanera** en benefici de les generacions presents i futures.
- **Prevenir i reduir els efectes del canvi climàtic**, adaptant les zones costeres als seus efectes i mitigant els seus efectes.
- Garantir la **coherència entre les iniciatives públiques i privades** que afecten la utilització de la franja litoral.
- **Conservar i vetllar per mantenir les masses d'aigua** en l'àmbit costaner.
- **Regular l'accés a les platges**, atenent a les seves singularitats, per aturar la pèrdua de biodiversitat i preservar les espècies protegides.

Noves eines d'ordenació i gestió del litoral

El text vol resoldre la manca de figures pròpies per ordenar el domini públic maritimoterrestre (DPMT), tant a l'ordenament jurídic català com espanyol. Aquestes noves eines permetran gestionar un àmbit especialment sensible i sotmès a nombroses pressions, afavorint el desenvolupament sostenible d'un espai estratègic per al país.

Per aconseguir aquests objectius, la Llei regula la creació de dues noves eines d'ordenació i gestió de la costa a escala territorial i municipal:

1. **Pla de protecció i ordenació del litoral català** és l'instrument bàsic per a la gestió integrada de l'àmbit terrestre i marí de la franja costanera. El Govern el redactarà en un termini de dos anys com a màxim.

El Pla caracteritzarà el litoral català d'acord amb el seu estat de preservació, i fixarà quantes instal·lacions i de quin tipus pot acollir cada tram de platja. Igualment, localitzarà les infraestructures i instal·lacions existents; els principals accessos al mar i les zones d'aparcament, i les platges amb perill de desprendiments.

També contindrà criteris territorialitzats per resoldre les demandes de serveis i instal·lacions al litoral i establirà les mesures necessàries per preservar els ecosistemes i els paisatges costaners.

El Pla inclou, així mateix, mesures normatives o d'actuació necessàries per a preservar la integritat i la recuperació de la geomorfologia i dels ecosistemes i paisatges costaners i l'establiment de la regulació de les façanes costaneres en l'àmbit territorial del pla.

Finalment, el Pla incorporarà les mesures d'adaptació del litoral als efectes del canvi climàtic i els criteris per determinar les prioritats d'inversió.

2. **Plans d'usos del litoral i les platges:** Els ajuntaments els impulsaran per ordenar les ocupacions d'instal·lacions desmuntables i les activitats que es puguin fer al llarg de l'any a la seva costa. També regularan els serveis de vigilància i salvament l'accessibilitat i les instal·lacions que tindrà cada tram de platja.

La seva vigència serà de cinc anys, la qual cosa permetrà que la seva regulació no es limiti als períodes de temporada, sinó que es projecti durant tot l'any.

Entre les seves determinacions s'inclouran la previsió d'activitats i instal·lacions que es desenvolupen al litoral al llarg de l'any i els mateixos municipis podran atorgar les corresponents autoritzacions previstes en els plans d'usos del litoral i les platges. El resultat serà la simplificació dels tràmits administratius i l'acostament de la presa de decisions als ciutadans.

Tant el Pla de protecció i ordenació del litoral, com els plans d'usos, emfasitzaran la necessitat de garantir l'accessibilitat a les platges i la supressió de barreres per a les persones amb mobilitat reduïda.

Nova classificació de platges

La Llei desplega una nova classificació de platges, distingint entre platges urbanes, seminaturals, naturals i de protecció especial. Es tracta d'una classificació més respectuosa amb la diversitat de la costa, que permet superar la dualitat entre platges urbanes i naturals, i diferenciar usos, ocupacions i capacitat de càrrega que facin compatible la preservació i el seu ús per part de tothom. Així mateix, els trams de platges d'especial protecció seran incompatibles amb la presència d'instal·lacions i serveis per garantir-ne la seva preservació.

Els 70 municipis costaners de Catalunya compten amb 596 trams de platges, dels quals actualment 336 són urbanes (el 56,28%) i 260, naturals (el 43,62%). En total, les platges ocupen 259,56 quilòmetres dels 714,4 del litoral, un 36% de la seva longitud.

Majors competències municipals a la zona de servitud

La Llei també regula el règim d'intervenció administrativa a les zona de servitud. S'ha de destacar l'establiment d'un règim de declaració responsable davant els ajuntaments per a determinades obres i usos que no impliquin l'increment de la superfície ocupada ni de la volumetria existent, ni un canvi de l'ús autoritzat, una mesura que simplifica molt la tramitació administrativa dels expedients d'obres i usos, alhora que en garanteix l'adequació a la normativa urbanística i costanera.

Més recursos per a la costa

Els recursos inicialment previstos amb l'assumpció de més competències en la gestió del litoral per part de la Generalitat entre els anys 2007 i 2008, en el marc de l'EAC, no van arribar mai. Com a exemple, l'Estat recapta actualment el cànon d'ocupació del domini públic maritimoterrestre (DPMT), del qual no participa el Govern.

La Llei vol corregir aquestes mancances reservant a la Generalitat el paper d'administració de referència. Així, la Llei també resoldrà la manca d'un règim econòmic i financer propi del DPMT a Catalunya, fet que actualment dificulta l'obtenció de recursos per dedicar-los a la conservació del litoral. Així, es crearà un nou cànon a favor de la Generalitat sobre el rendiment econòmic d'aquelles concessions que ocupen permanentment el domini públic maritimoterrestre, com ara restaurants.

L'import recaptat es destinarà íntegrament a finançar actuacions de millora de la costa i permetrà impulsar polítiques més ambicioses en l'ordenació del litoral.

Nous mecanismes de participació

La nova Llei articula mecanismes de participació i consulta en la gestió de la franja costanera, involucrant tant les administracions més properes com el teixit econòmic i social. Preveu la creació del Consell Rector del Pla d'ordenació del litoral i dels consells rectors dels plans d'ús del litoral i les platges. Es tracta d'òrgans col·legiats, amb participació pública i privada, sense personalitat jurídica pròpia. Finalment, es crearà la Comissió d'Ordenació del Litoral, dependent de la Generalitat, amb caràcter resolutiu, consultiu i informatiu.

Tot plegat reduirà la discrecionalitat administrativa en la presa de decisions, que restaran condicionades pels nous instruments de planificació i pels consells rectors que vetllaran per la seva aplicació, però també perquè les competències resolutives en plans i concessions passen a ser assumides per la citada Comissió d'Ordenació del Litoral.

Creació del Conservatori del Litoral de Catalunya

Finalment, la Llei preveu que el Govern, en el termini d'un any, ha de crear el Conservatori del Litoral de Catalunya, amb els objectius de salvaguardar i recuperar la part del litoral més amenaçada per la urbanització i l'artificialització, a partir de l'adquisició pública del sòl. Aquest òrgan s'ha de finançar amb les aportacions del Govern, per mitjà dels pressupostos de la Generalitat, i amb les aportacions de les altres administracions, d'entitats i d'empreses.

22 de juliol de 2020